

MICHAŁ PARCZEWSKI

BADANIA POSZUKIWAWCZE NAD ŚRODKOWYM SANEM W ROKU 1973

Wzrost zainteresowania problematyką osadnictwa Kotliny Dynowskiej datuje się od roku 1970, kiedy kilkunastu badaniach powierzchniowych w rejonie Bachorza, woj. Przemyśl (przeprowadzone przez M. Gedla w celu odtworzenia zaplecza osadniczego wielkiego cmentarzyska grupy tarnobrzeskiej w Bachórze-Chodorówce¹) przyniosły ustalenie dwunastu nowych stanowisk archeologicznych. Względna obfitość, jak na warunki karpackie, materiału zabytkowego skłoniła do podjęcia programu bardziej kompleksowych badań nad osadnictwem pradziejowym dorzecza środkowego Sanu. Niespodziewaną pomoc w postaci odkrycia kilku nowych bogatych stanowisk przyniosła działalność pracującej pod kierunkiem J. Kotlarczyka ekipy geologicznej. Już dwa sezony rozkopywana jest rozległa, wielokulturowa (głównie wczesnośredniowieczna) osada w Bachórze, stan. 16, której odkrycia dokonała grupa J. Kotlarczyka².

Niezbędnym etapem dalszego rozpoznania interesującego nas obszaru stały się szczegółowe badania powierzchniowe, które odbyły się w dwóch turach, w kwietniu i październiku 1973 r.³ Na podstawie morfologii terenu wyznaczono i zrealizowano następujące trasy poszukiwań: lewa wysoka terasa Sanu od ujścia potoku Magierówka po ujście potoku Szklarka; prawa wysoka terasa Sanu od miejscowości Bartkówka do przysiółka Radanówki; brzegi potoków — lewobrzeżnych dopływów Sanu — Ulenki, Harty, Szklarki oraz mniejszych, pozbawionych nazwy. Niektóre odcinki ze względu na współczesną zabudowę były słabiej dostępne dla penetracji (Dynów, Bartkówka, Harta, Nozdrzec, Szklary).

Ogółem ustalono 30 nowych stanowisk, położonych na gruntach ośmiu miejscowości, a także zweryfikowano odkryte w 1972 r. przez mgr. C. Rajchla stanowisko 1 w Pawłokomie⁴. Wliczając znane wcześniej 16 punktów z obszaru Ba-

¹ Por. M. Gedl, *Dalsze badania na cmentarzysku grupy tarnobrzeskiej w Bachórze-Chodorówce, pow. Brzozów*, Spraw. Arch., t. XXV: 1973, s. 101—111 (tam wcześniejsza literatura); tenże, *Badania zespołu osadniczego grupy tarnobrzeskiej w Bachórze, pow. Brzozów*, AAC, t. XV: 1975, s. 57—63.

² J. Kotlarczyk, M. Parczewski, K. Pękala, *Odkrycie osady wczesnośredniowiecznej w Bachórze, pow. Brzozów, stanowisko 16*, AAC, t. 14: 1974, s. 133—145; M. Parczewski, *Osada wielokulturowa w Bachórze, pow. Brzozów, stanowisko 16*, „Sprawozdania i Materiały Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za lata 1970—1972”, s. 76—90; M. Parczewski, *Bachórz, pow. Brzozów*, [w:] Informator Archeologiczny. Badania 1973, r. 165—166.

³ Kierownictwo prac sprawował mgr M. Parczewski, korzystając w etapie październikowym ze współpracy doc. dra M. Gedla. W skład ekipy badawczej wchodziłi studenci archeologii UJ.

⁴ Zob. komunikat J. Kotlarczyka i Cz. Rajchla, AAC, t. 16: 1976 (w druku)

Ryc. 1. Stanowiska archeologiczne na terenie Kotliny Dynowskiej:

1–31 — z badań w 1973 r. (numeracja odpowiada kolejności stanowisk w tekście); 32–47 — Bachórz, woj. Przemysł, stanowiska znane wcześniej (głównie z badań M. Gedla); 48 — Bachórzec, woj. Przemysł, stan. 3 (nie publikowane); 49 — Sielnica, woj. Przemysł, stan. 1 (grodzisko)

Archaeological sites in Dynów Valley:

1–31 — from investigations of 1973 (numeration correspond to the order of sites in the text); 32–47 — Bachórz, Przemysł province, previously known sites (mostly from M. Gedl investigations); 48 — Bachórzec, Przemysł province, site 3 (unpublished); 49 — Sielnica, Przemysł province, site 1 (earthwork)

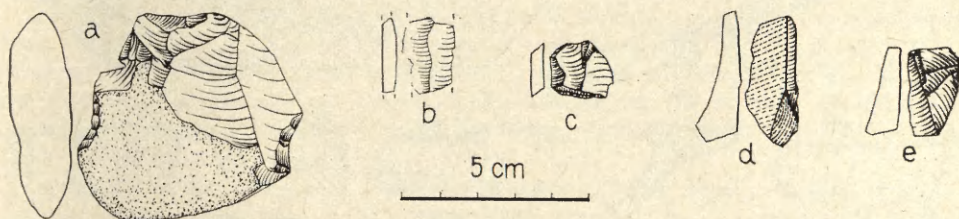
chórza, grodzisko w Sielnicy i stan. 3 w Bachórcu, woj. Przemyśl, otrzymujemy dość imponującą w głębi Pogórza liczbę 49 stanowisk z obszaru ok. 100 km².

Rozrzut stwierdzonych w terenie punktów osadniczych nie jest oczywiście równomierny. Największa ich liczba wystąpiła w północno-zachodnim obrzeżeniu doliny Sanu, w miejscu zmiany kierunku rzeki z północno-zachodniego na wschodni (ryc. 1). Szczególnie bogato pod względem nasilenia pozostałości osadnictwa pradziejowego prezentowała się krawędź wysokiej, nadzalewowej, lewobrzeżnej terasy Sanu, a zwłaszcza rozległy cypel zajęty obecnie przez zabudowę Dynowa. Wspomniany cypel wykazuje dogodne położenie obronne, wykorzystane w późnym średniowieczu (zamek) i czasach nowożytnych (wały miejskie). Stałe zasiedlenie miejsca zatarło ślady ewentualnych wcześniejszych urządzeń obronnych.

Chronologia ujawnionych w 1973 r. stanowisk cechuje się rozpiętością od epoki kamienia (głównie neolit: 5 punktów) poprzez materiały grupy tarnobrzesckiej (10 stanowisk), kultury przeworskiej (przede wszystkim z późnego okresu wpływów rzymskich: 9 stanowisk), po wczesne (8) i pełne (4 punkty) średniowiecze.

1. BACHÓRZ, woj. Przemyśl, stan. 17. Dość słabo zaznaczający się, nachylony ku SE cypel rozległego wzgórza, ponad prawobrzeżną terasą Szklarki, na N od suchej dolinki wcinającej się w masyw wzgórza. Pole orne PGR Bachórz, ok. 1400 m na NW od kościoła, bezpośrednio na W od torów kolejki wąskotorowej. Zabytki wystąpiły w rozrzucie ok. 100 m. Znaleziono kilkanaście ułamków naczyń z późnego okresu wpływów rzymskich, w tym fragmenty tzw. ceramiki siwej (ryc. 3 a—b).

2. DYNÓW, woj. Przemyśl, stan. 1. Nachylone ku E zbocze, przechodzące nieco poniżej w stromy stok opadający ku zalewowej dolinie Sanu, ok. 15—20 m powyżej poziomu tej doliny. Pole orne Ludwika Kostura, ok. 1300 m na SES od kościoła, parędziesiąt metrów na NE od szosy, kilkanaście metrów na N od nowego domu ob. Kasprowicza. Zabytki wystąpiły w rozrzucie ok. 30 m. Znaleziono mały odłupek krzemienisty (ryc. 2 b) oraz 3 ułamki naczyń z wczesnych faz wczesnego średniowiecza.

Ryc. 2. Materiały krzemienne z badań powierzchniowych:

a — Harta, stan. 2; b—d — Dynów (b — stan. 1, c — stan. 13, d — stan. 16); e — Kazimierówka, stan. 1

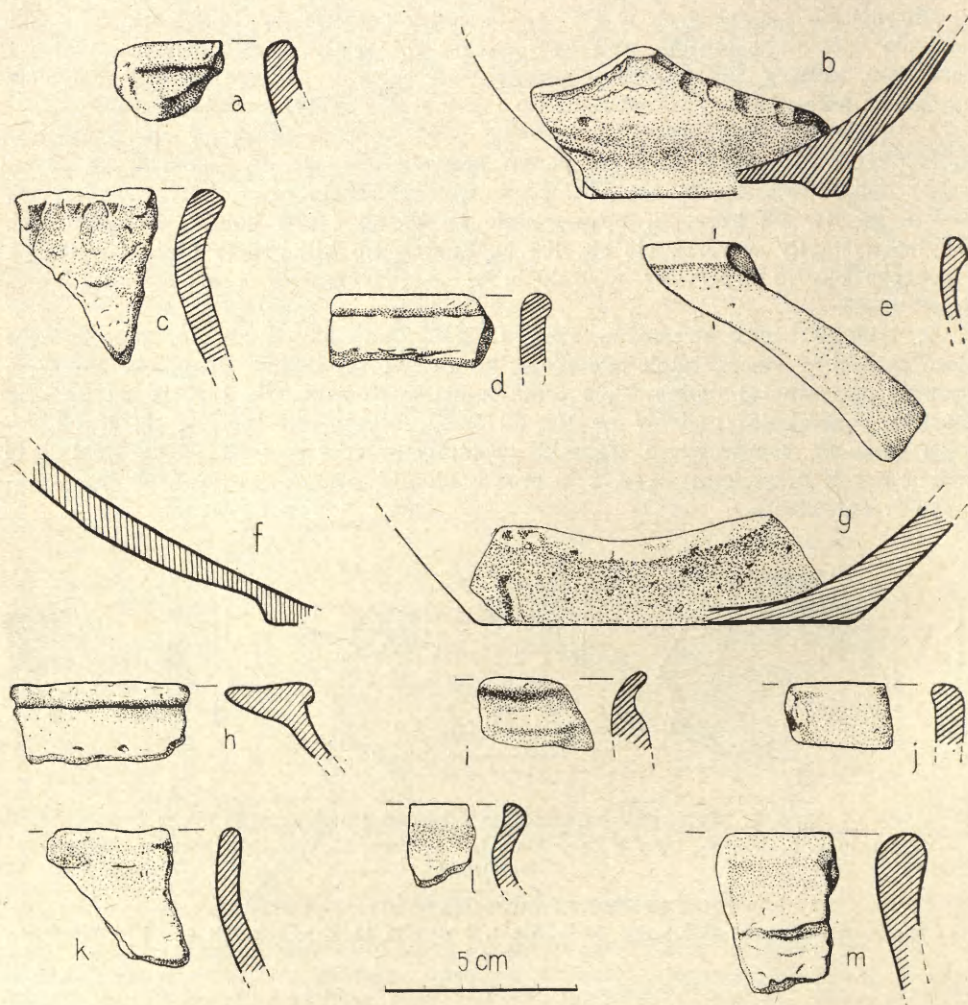
Flint artifacts from surface investigations:

a — Harta, site 2; b—d — Dynów (b — site 1, c — site 13, d — site 16); e — Kazimierówka, site 1

3. DYNÓW, woj. Przemyśl, stan. 2. Większa część zabudowy Dynowa usytuowana jest na wąskim, wysuniętym ku N cyplu wzniesienia, kulminującego w kierunku SW od miasta. Cypel stanowi część wysokiej (ok. 20—23 m ponad poziomem zalewowym) lewobrzeżnej terasy Sanu. Od E wyodrębnia go obniżenie zajęte przez strumień płynący z rejonu Kazimierówki, od N ten sam ciek przecinający wysoką terasę Sanu. Na rozległym cyplu, wykorzystując luki we współczesnej zabudowie, zdołano stwierdzić szereg stanowisk (nry 2, 3, 7, 8, 9, 11 i 12).

Stanowisko 2 leży u nasady opisanej wyżej formy morfologicznej, na wierzchowinowym wypłaszczeniu (nachylonym ku NE) cypla utworzonego przez rozcięcie od N wysokiej terasy Sanu, kilkanaście metrów powyżej doliny zalewowej. Ok. 950 m na SES od kościoła, ok. 150 na E od ul. Armii Czerwonej. Znaleziono 2 skorupy prahistoryczne.

4. DYNÓW, woj. Przemyśl, stan. 3. Nieduży, skierowany ku E cypel formy morfologicznej opisany przy stan. 2, silnie eksponowany ponad zalewową doliną Sanu, oddzielony od S przez głęboki parów od stan. 2. Około 800 m na SES od kościoła, ok. 150 m na E od ul. Armii Czerwonej. Znaleziono 3 skorupy prahistoryczne.

Ryc. 3. Fragmenty ceramiki z badań powierzchniowych:

a, b — Bachórz, stan. 17; *c-i* — Harta (*c-g, i* — stan. 3, *h* — stan. 4); *j* — Szklary, stan. 1; *k, l* — Pawłokoma, stan. 2; *m* — Wara, stan. 1; *m* — grupa tarnobrzęska; *a, b, i, k* — okres wpływów rzymskich; *j* — wczesne średniowiecze; *l* — późne średniowiecze

Potsherds from surface investigations:

a, b — Bachórz, site 17; *c-i* — Harta (*c-g, i* — site 3, *h* — site 4); *j* — Szklary, site 1; *k, l* — Pawłokoma, site 2; *m* — Wara, site 1; *m* — Tarnobrzeg group; *a, b, i, k* — Roman period; *j* — Early Middle Ages; *l* — Late Middle Ages

5. DYNÓW, woj. Przemyśl, stan. 4. Rozległy cypel wysokiej (10—13 m ponad doliną zalewową) lewej terasy Sanu, odcięty od S doliną potoku, od N dolinką okresowo odwadnianą. Wierzchowinowe wypłaszczenie jest lekko nachylone ku E. Brzeźna połączyła cypla od strony SE została zlikwidowana na przestrzeni kilkudziesięciu metrów przez funkcjonującą dawniej w tym miejscu cegielnię. Materiał występuje pasem równoległym do krawędzi E cypla; rozrzut zabytków 50×300 m. Pola Antoniego Maja, zam. ul. Grunwaldzka 29, i Edwarda Trawki, zam. ul. Grunwaldzka 33. Miejsce zwane „Koło Młyna”, ok. 1000—1200 m na N od kościoła, ok. 50—150 m na W od szosy Dynów—Harta. Znaleziono parędziesiąt ułamków ceramiki prahistorycznej, w większości należącej do grupy tarnobrzesckiej (ryc. 4 a).

6. DYNÓW, woj. Przemyśl, stan. 5. Łagodny, nachylony ku N stok niskiej (ok. 3—7 m ponad poziomem doliny zalewowej) partii eksponowanego cypla lewo-brzeźnej wysokiej terasy Sanu, rozciętej od N przez potok Ulenka. Pole Józefa Radosza, ok. 1550 m na NEN od kościoła, kilkadziesiąt metrów na E od szosy Dynów—Harta. Znaleziono 3 fragmenty ceramiki prahistorycznej.

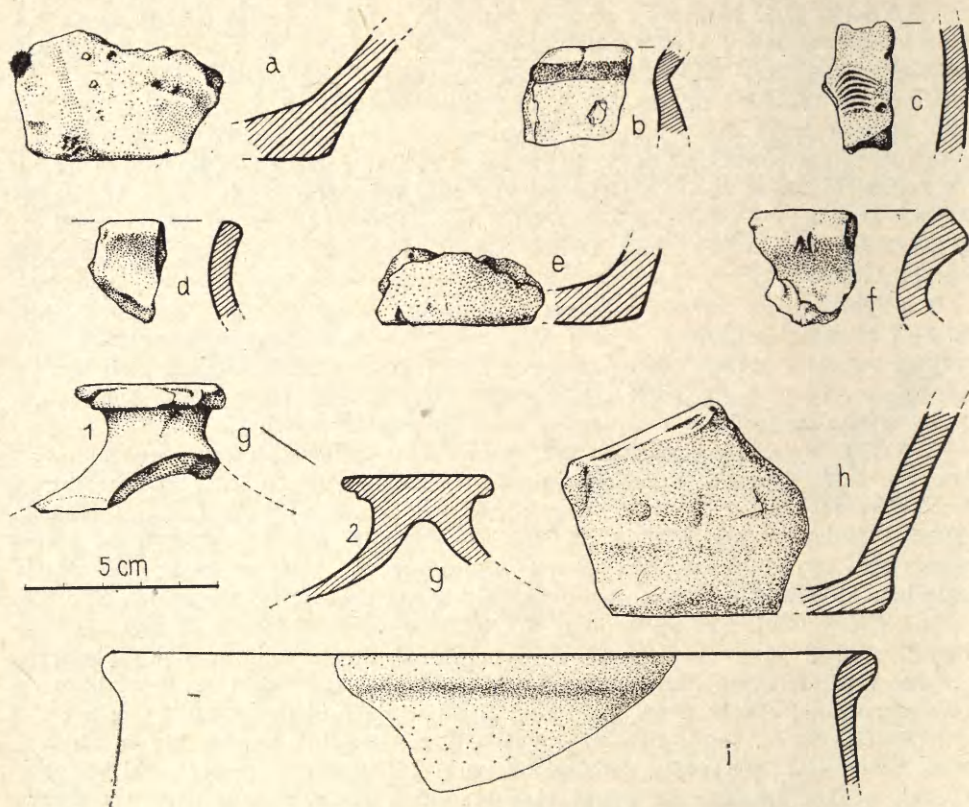
7. DYNÓW, woj. Przemyśl, stan. 6. Krawędź nadzalewowej lewo-brzeźnej terasy Sanu, ok. 5—7 m ponad poziomem łąkowym. Zabytki wystąpiły w pasie szer. ok. 20 m, dług. ok. 50 m. Właściciele pól: Andrzej Sowa, zam. ul. Grunwaldzka 45, i Henryk Mnich. Około 1900 m na NEN od kościoła, ok. 200 m na S od rozgałęzienia szos Dynów—Bachórz i Dynów—Domaradz, na E od szosy Dynów—Harta. Znaleziono kilkanaście fragmentów ceramiki z okresu wpływów rzymskich (ryc. 4 b).

8. DYNÓW, woj. Przemyśl, stan. 7. Nachylone ku W zbocze formy morfologicznej opisanej przy stan. 2, ok. 5—8 m ponad dnem doliny potoku płynącego z rejonu Kazimierówki. Materiał wystąpił w dwóch skupiskach: na S od budynku nowo wznoszonej szkoły (stan. 7 A) i na N od tegoż budynku (stan. 7 B); przerwa wynosiła ok. 100 m. Około 300—400 m na SW od kościoła, ok. 50—200 m na S od drogi Dynów—Kazimierówka. Znaleziono parędziesiąt ułamków ceramiki prahistorycznej, w tym należące do grupy tarnobrzesckiej, pochodzące z okresu wpływów rzymskich (m. in. fragment ceramiki siwej) i wczesnego średniowiecza (ze starszych i młodszych faz) (ryc. 4 c).

9. DYNÓW, woj. Przemyśl, stan. 8. Skraj NW wypłaszczenia wierzchowinowego formy morfologicznej opisanej przy stan. 2, wyniesiony ok. 6—8 m ponad dnem doliny potoku płynącego z rejonu Kazimierówki. Teren ogrodu należącego do plebanii, kilkadziesiąt metrów na NW od budynku tejże, ok. 250 m na W od kościoła. Znaleziono 2 skorupy z młodszych faz wczesnego średniowiecza oraz uchwyt pokrytki nowożytniej (ryc. 4 g).

10. DYNÓW, woj. Przemyśl, stan. 9. Wysunięty ku N cypel jednostki morfologicznej opisanej przy stan. 2, o *plateau* położonym ok. 6—7 m ponad dnem doliny potoku płynącego z rejonu Kazimierówki. Od E cypel jest odcięty zapewne sztucznie wgłębionym parowem, którym przebiega szosa Dynów—Harta; po przeciwległej stronie parowu znajduje się stan. 11. Średniowieczne i nowożytne prace ziemne (fortyfikacyjne) mogły naruszyć dawną sytuację morfologiczną terenu stanowiska. Materiał wystąpił na całej (20×80 m) powierzchni cypla. Około 150 m na NE od kościoła, ok. 200 m na N od rynku. Znaleziono parędziesiąt ułamków naczyń wczesnośredniowiecznych (młodsze fazy) i średniowiecznych (ryc. 5 a—e).

11. DYNÓW, woj. Przemyśl, stan. 10. Nachylone ku S zbocze rozległego cypla w miejscu, gdzie potok płynący z rejonu Kazimierówki rozcina od S wysoką terasę Sanu. Około 6—10 m ponad dnem doliny potoku. Materiał wystąpił pasem szer. ok. 50 m, dług. ok. 150 m. Pole położone najdalej ku W jest własnością Kazimiery Kędzierskiej, zam. ul. 1 Maja 12. Ok. 250 m na N od kościoła, ok. 100—250 m na W od szosy Dynów—Harta. Znaleziono parędziesiąt ułamków ceramiki, w tym skorupy grupy tarnobrzesckiej, z okresu wczesnego i późnego średniowiecza oraz nowożytne (ryc. 5 f—h).

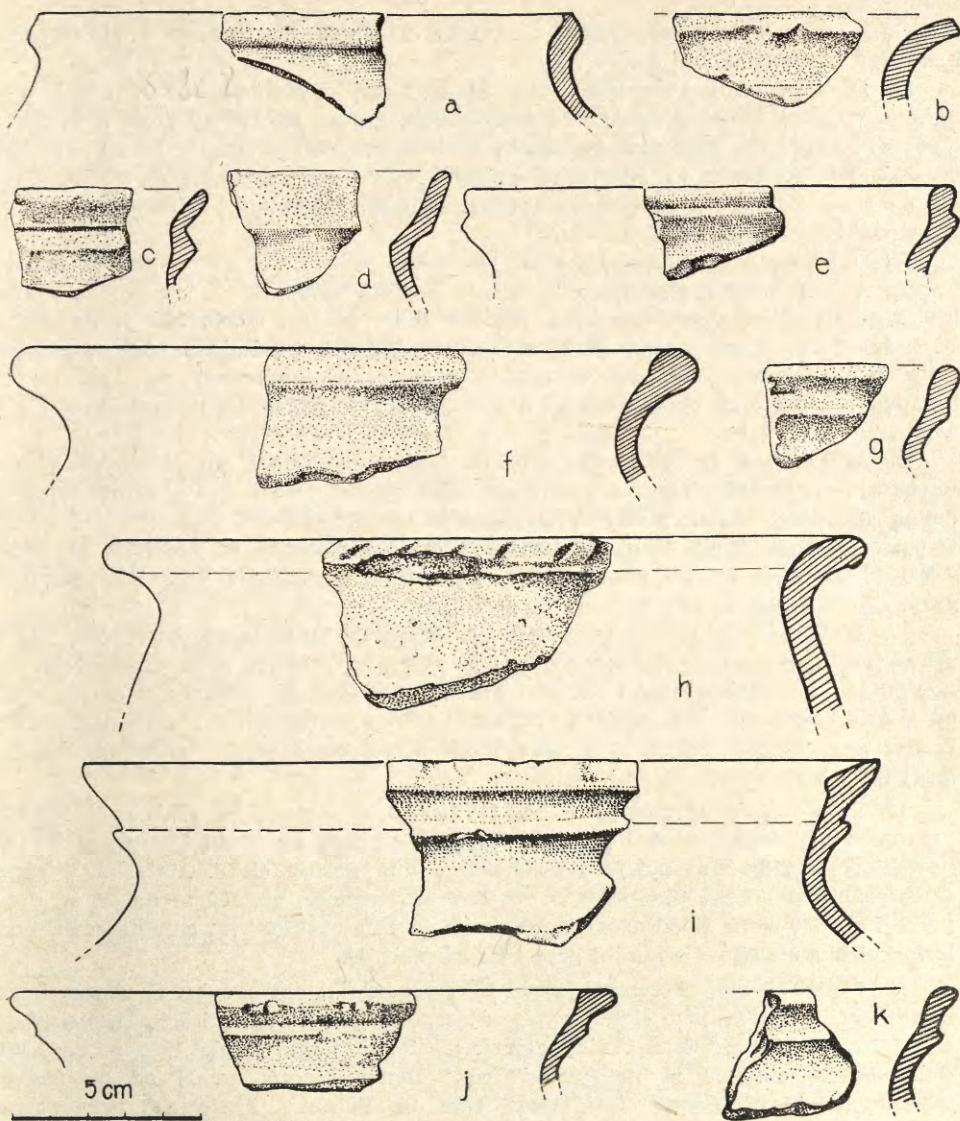
Ryc. 4. Fragmenty ceramiki z badań powierzchniowych na obszarze Dynowa:
a — stan. 4; *b* — stan. 6; *c* — stan. 7; *d–f* — stan. 12; *g* — stan. 8; *h* — stan. 14; *i* — stan. 19;
h — neolit (?); *a* — grupa tarnobrzeska; *b, d, f, i* — okres wpływów rzymskich; *c, e* — wczesne średniowiecze; *g* — późne średniowiecze

Potsherds from surface investigations in the area of Dynów:

a — site 4; *b* — site 6; *c* — site 7; *d–f* — site 12; *g* — site 8; *h* — site 14; *i* — site 19; *h* — Neolithic (?); *a* — Tarnobrzeg group; *b, d, f, i* — Roman period; *c, e* — Early Middle Ages; *g* — Late Middle Ages

12. DYNÓW, woj. Przemyśl, stan. 11. Wysunięty ku N cypel jednostki morfologicznej opisanej przy stanowisku 2, o płaskiej wierzchołwie znajdującej się ok. 10 m powyżej łąkowej terasy Sanu. Cypel jest utworzony przez rozcinający nadzalewową terasę Sanu od N potok, płynący z rejonu Kazimierówki. Od W cypel jest wyodrębniony przez zapewne sztucznie wgłębiony parów, którym przebiega szosa Dynów—Harta. Teren stanowiska mógł zostać zniekształcony przez nowożytną pracę fortyfikacyjną. Na całej dostępnej do badań powierzchni cypla (ok. 80×100 m) licznie wystąpił materiał ceramiczny. Zebrano parędziesiąt skorup średniowiecznych (ryc. 5 i–k)⁵.

⁵ K. Wolski, *Gródek w Powiatokomie nad Sanem*, „Z otchłani wieków”, t. 21: 1952, s. 130–131 i B. Jaśkiewicz, *Dynów do początków XVI stulecia*, „Rocznik Przemyski”, t. 9: 1958, s. 37–38 zakładają funkcjonowanie średniowiecznego grodu-zamku dynowskiego właśnie na terenie określonym jako stanowisko 11. Powyższą lokalizację wspiera również tradycja miejscowa (nazwa „Zamczyisko” oraz przebiegająca w pobliżu ul. Zamkowa).

Ryc. 5. Fragmety ceramiki z badań powierzchniowych na obszarze Dynowa:
a-e — stan. 9; *f-h* — stan. 10; *i-k* — stan. 11; *b, h* — wczesne średniowiecze; *a, c-g, i-k* —
 późne średniowiecze

Potsherds from surface investigations in the area of Dynów:
a-e — site 9; *f-h* — site 10; *i-k* — site 11; *b-h* — Early Middle Ages; *a, c-g, i-k* — Late
 Middle Ages

13. DYNÓW, woj. Przemyśl, stan. 12. Rejon nasady formy morfologicznej opisanej przy stan. 2. Nachylone ku W i NW zbocze prawego brzegu potoku płynącego z Kazimierówki, ok. 5—9 m ponad dnem doliny. Materiał wystąpił pasem ok. 150×50 m. Około 1000 m na S od kościoła, ok. 200 m na W od ul. Armii Czerwonej, pomiędzy dwoma drogami (i na S od nich) biegnącymi w kierunku przysiółka Wuśki. Znalaziono fragmenty ceramiki nieokreślonej chronologicznie (neo-

lit?), z okresu wpływów rzymskich, z wczesnych faz wczesnego średniowiecza i skorupy nowożytny (ryc. 4 d—f).

14. DYNÓW, woj. Przemyśl, stan. 13. Najdalej wysunięty ku E cypel wysokiego wzgórza kulminującego nad wsią Lubno. Lekko nachylony stok w widłach dwóch potoków, ok. 2 m powyżej lustra wody u ich zbiegu. Około 1400 m na SW od kościoła, ok. 50 m na NW od pierwszych zabudowań przysiółka Wuśki. Znalaziono mały odłupek z krzemienia przypominającego odmianę czekoladową i skorupę prahistoryczną (ryc. 2 c).

15. DYNÓW, woj. Przemyśl, stan. 14. Lekko nachylone ku S zbocze lewego brzegu doliny potoku płynącego z rejonu Kazimierówki, kilka metrów powyżej lustra wody. Materiał wystąpił na przestrzeni 100×40 m. Około 300 m na WNW od kościoła, na E od parku, na N od nowej piekarni. Znalaziono nietypowe skorupy prahistoryczne, ułamki ceramiki wczesnośredniowiecznej ze środkowych i młodszych faz tego okresu oraz fragmenty naczyń późnośredniowiecznych i nowożytnych (ryc. 4 h).

16. DYNÓW, woj. Przemyśl, stan. 15. Lekko nachylone ku N wypłaszczenie wysokiej (ok. 10—12 m ponad poziomem zalewowym) terasy Sanu, rozciętej od N doliną niedużego ciek. Materiał występował równolegle do przebiegu tej doliny w pasie szer. ok. 50 m, dług. ok. 100 m. Około 900 m na N od kościoła, ok. 100—200 m na W od szosy Dynów—Harta. Znalaziono parędziesiąt ułamków ceramiki grupy tarnobrzeszkiej.

17. DYNÓW, woj. Przemyśl, stan. 16. Wypłaszczona, lekko nachylona ku N prawobrzeżna terasa niedużego ciek, wypływającego na N od Przedmieścia Dynowskiego. Materiał wystąpił na obszarze ok. 100×100 m. Około 850 m na NWN od kościoła, ok. 350—450 m na W od szosy Dynów—Harta, na E od drogi polnej. Znalaziono odłupek krzemienisty oraz kilka ułamków ceramiki grupy tarnobrzeszkiej (ryc. 2 d).

18. DYNÓW, woj. Przemyśl, stan. 17. Lekko nachylone ku NW wypłaszczenie prawobrzeżnej terasy niedużego ciek, wypływającego na N od Przedmieścia Dynowskiego, ok. 2—3 m powyżej podmokłego dna doliny ciek. Materiał wystąpił w rozrzucie ok. 70 m. Około 900 m na NW od kościoła, ok. 150 m na W od drogi polnej, ok. 450 m na N od drogi z Przedmieścia Dynowskiego ku cmentarzowi. Znalaziono kilka ułamków ceramiki grupy tarnobrzeszkiej.

19. DYNÓW, woj. Przemyśl, stan. 18. Łagodnie nachylone ku S zbocze lewobrzeżnej terasy niedużego ciek, wypływającego na N od Przedmieścia Dynowskiego, ok. 5 m powyżej poziomu doliny zalewowej tegoż ciek. Około 1050 m na NWN od kościoła, ok. 400 m na W od szosy Dynów—Harta, na N od zabudowań właściciela pola, Tadeusza Jasińskiego, zam. ul. Polna 3. Znalaziono parę skorup grupy tarnobrzeszkiej.

20. DYNÓW, woj. Przemyśl, stan. 19. Nachylony ku S stok cypla lewobrzeżnej wysokiej terasy Sanu, rozcinanej od S przez potok Ulenka. Pole orne Romana Putyło, zam. ul. Grunwaldzka 45. Około 1750 m na N od kościoła, ok. 100 m na W od domu właściciela. Znalaziono kilka ułamków naczyń prahistorycznych, w tym fragment brzegu naczynia tzw. ceramiki siwej (ryc. 4 i).

21. DYNÓW, woj. Przemyśl, stan. 20. Niski cypel terasy prawego brzegu Ulenki, odcięty od S i SW dolinką niedużego dopływu. Teren lekko nachylony ku E. Pole orne Józefa Tymowicza, zam. ul. Polna 20. Około 2000 m na NWW od kościoła, ok. 150 m na S od szosy Dynów—Domaradz. Znalaziono parę ułamków naczyń prahistorycznych, w tym jeden grupy tarnobrzeszkiej.

22. HARTA, woj. Przemyśl, stan. 1. Lekko nachylone ku SW wypłaszczenie ponad zboczem lewego wysokiego brzegu doliny Ulenki. Pole orne Franciszka Lichoty, zam. Harta 9. Około 1800 m na S od kościoła, ok. 250 m na NNW od domu

właściciela. Znaleziono kilkanaście ułamków naczyń, prawdopodobnie z okresu wpływów rzymskich.

23. HARTA, woj. Przemyśl, stan. 2. Niska rozległa terasa prawego brzegu potoku Harta, kilka metrów od wyraźnego stopnia oddzielającego ją od doliny zalewowej (zajętej w tym miejscu do niedawna przez staw). Około 2000 m na SSE od kościoła, ok. 250 m na NNW od mlecarni. Znaleziono duży odłupek krzemienno (ryc. 2 a) oraz ułamek naczynia prahistorycznego.

24. HARTA, woj. Przemyśl, stan. 3. Nachylony ku S stok lewego brzegu doliny prawobrzeżnego dopływu potoku Szklarka. Materiał wystąpił pasem kilkudziesięciometrowej szerokości wzdłuż zbocza na odcinku ok. 400 m, największa koncentracja zabytków nisko (1—4 m) ponad dnem podmokłej dolinki. Pola orne ciągnące się od torów kolejki wąskotorowej na W poza szosę Dynów—Szklary. Około 1200—1500 m na SEE od kościoła. Znaleziono kilkadziesiąt ułamków naczyń prahistorycznych, głównie z późnego okresu wpływów rzymskich (m. in. tzw. ceramika siwa) (ryc. 3 c—g), przepalone kamienie i grudki polepy.

25. HARTA, woj. Przemyśl, stan. 4. Lewy brzeg małej bocznej podmokłej dolinki, uchodzącej ku N do niedużego prawobrzeżnego dopływu Szklarki. Teren lekko nachylony ku E, zniekształcony przez orkę. Pole orne Jana Sienki. Około 1250 m na SE od kościoła, ok. 50 m na W od szosy Dynów—Szklary. Znaleziono dwa ułamki naczyń z późnego okresu wpływów rzymskich (ryc. 3 h).

26. KAZIMIERÓWKA, woj. Przemyśl, stan. 1. Najniższe partie zboczy wysokiego wzniesienia, kulminującego na N od wsi. Lewy brzeg niedużego cieku, ok. 2 m powyżej jego terasy zalewowej. Około 1000 m na NE od kościoła w Lubnie, ok. 250 m na SE od mostku na potoku. Pole orne Stanisławy Tworzydło, zam. w Kazimierówce (nr domu Lubno 407). Znaleziono odłupek krzemienno (ryc. 2 e).

27. NOZDRZEC, woj. Krosno, stan. 1. Wyplaszczenie ponad krawędzią wysokiej lewobrzeżnej terasy Sanu; teren lekko nachylony ku E. Około 1700 m na SEE od kościoła, ok. 250 m na NE od szosy Dynów—Wara, na polu Stanisława Gieruli. Znaleziono parę ułamków ceramiki prahistorycznej.

28. PAWŁOKOMA, woj. Przemyśl, stan. 1. Najniższe partie wzgórza „Pawłokoma”, ograniczającego od S dolinę Sanu. Górna część stożka nasypowego, formowanego przez mały ciek spływający od grzbietu wzgórza i rozcinający je dość głębokim jarem. Stanowisko znajduje się na lewym brzegu cieku, na stoku nachylonym ku NE. Teren przysiółka Radanówki, ok. 1800 m na E od centrum wsi Pawłokoma. Odkrycia dokonał latem 1972 r. geolog mgr C. Rajchel, zebrawszy materiał zabytkowy z wykopu pod piec do wypału cegły. Inspekcja M. Parczewskiego w czerwcu 1973 r. ustaliła brak odsłoniętych obiektów archeologicznych (piec był już wbudowany w wykop), znaleziono jedynie kilkanaście ułamków ceramiki grupy tarnobrzesckiej.

29. PAWŁOKOMA, woj. Przemyśl, stan. 2. Wyplaszczenie wysokiej (ok. 8 m ponad doliną zalewową) prawobrzeżnej terasy Sanu, lekko nachylone ku N. Pola orne, m. in. Stanisława Wrotniaka, zam. Pawłokoma 14. Około 200—400 m na W od węzła komunikacyjnego w centrum wsi, ok. 100 m na S od drogi Pawłokoma—Bartkówka. Materiał wystąpił pasem parudziesięciometrowej szerokości i długości ok. 200 m wzdłuż krawędzi terasy. Znaleziono parędziesiąt zniszczonych ułamków ceramiki prahistorycznej (głównie okres wpływów rzymskich) i nowożytniej (ryc. 3 k, l).

30. SZKLARY, woj. Przemyśl, stan. 1. Punkt położony w górnym biegu potoku Szklarka. Niski cypel terasy prawego brzegu Szklarki, nachylony ku SE, ograniczony od S doliną niewielkiego cieku. Pole orne Stanisława Chruszczyka, ok. 500 m na SSE od kościoła, ok. 50 m na E od szosy Dynów—Szklary. Znaleziono parę fragmentów ceramiki wczesnośredniowiecznej (ryc. 3 j).

31. WARA, woj. Krosno, stan. 1. Część W wydatnego cypla wysokiej (kilka-

naście metrów ponad lustrem wody) lewej terasy Sanu. Około 1850 m na SE od kościoła w Nozdrzcu, ok. 150—200 m na NE od szosy Dynów—Wara. Pole orne Konstantego Czapli, zam. Wara 229. Znaleziono dwa ułamki ceramiki grupy tarnobrzesckiej (ryc. 3 m).

*Institut Archeologii UJ
w Krakowie*

MICHAŁ PARCZEWSKI

FIELD SURVEY IN THE MIDDLE SAN BASIN IN 1973

The survey carried out in Dynów Valley has revealed 30 sites ranging in chronology from the Stone Age (mostly Neolithic: 5 sites) through the Tarnobrzeg group (10 sites), the Przeworsk culture (notably Late Roman period: 9 sites) to the Early and High Middle Ages (8 and 4 sites respectively). So far 49 sites have been recorded in this area. Most of them are located in the north-western margin of the San valley, where the river changes its course from N—W to E, notably on the edge of the high suprainundational left terrace of the San, on an extensive promontory which is now the building-ground of the town of Dynów.